

VENTSPILS AUGSTSKOLA

Projekts Nr. 8.2.3.0/18/A/014 “Ventspils Augstskolas
studiju programmu satura kvalitātes pilnveide,
resursu izmantošanas efektivitātes uzlabošana
un labākas pārvaldības nodrošināšana”

VENTSPILS AUGSTSKOLA

VENTSPILS AUGSTSKOLAS KVALITĀTES VADĪBAS ROKASGRĀMATA

SATURA RĀDĪTĀJS

Saīsinājumi un definīcijas.....	3
Ievads.....	4
1. Kvalitātes vadības sistēmas pieeja un pamatojums.....	5
2. Kvalitātes vadības sistēma.....	6-7
2.1. Kvalitātes vadības politika un pamatprincipi.....	6-7
2.2. Kvalitātes vadības sistēma.....	7
3. Stratēģijas koncepts.....	8
4. Kvalitātes vadības sistēmas pārvaldība.....	9-10
5. Risku vadības politika un pārvaldība.....	10

SAĪSINĀJUMI UN DEFINĪCIJAS

SAĪSINĀJUMS	ATŠIFRĒJUMS, SKAIDROJUMS
1	2
EFQM Izcilības modelis	European Foundation for Quality Management Excellence model – Eiropas Kvalitātes vadības fonda izcilības modelis
ES	Eiropas Savienība
Ventspils Augstskola	VeA

leinteresētā puse – persona, personu grupa vai organizācija, kam ir tieša vai netieša materiālā vai cita veida interese par VeA, tās darbību un sasniegtajiem rezultātiem, jo tā vai nu var ietekmēt VeA vai arī VeA var ietekmēt ieinteresēto pusi.

lesaistītā puse – VeA personāls un studenti, sadarbības partneri, valsts un pašvaldību institūcijas un citi klienti.

Ievads

Ventspils Augstskola (VeA) ir 1997. gadā dibināta valsts augstskola un zinātniskā institūcija, kura atrodas Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) pārraudzībā, bet savu darbību un attīstību virza saskaņā ar Kurzemes reģiona un Ventspils valstspilsētas attīstības mērķiem. VeA galvenie darbības virzieni ir augstākā izglītība, zinātniskā darbība, zināšanu komercializācija un mūžizglītība.

VeA darbību regulē normatīvie akti un nacionāla līmeņa plānošanas dokumenti, savukārt stratēģiskās attīstības mērķi ir noteikti Ventspils Augstskolas attīstības stratēģijā.

VeA darbība un attīstība tiek īstenota visaptverošas un sarežģītas ekosistēmas ietvaros, radot priekšnosacījumus un rezultātus līderības un izcilības principiem, nodrošinot risinājumus nemītīgajā pārmaiņu laikā.

VeA kvalitātes vadības sistēma tiek īstenota saskaņā ar Eiropas Kvalitātes vadības fonda izcilības modeli (angļu val.: European Foundation for Quality Management Excellence model) (EFQM izcilības modelis), kas balstās uz trīs pamatjautājumiem:

1. "Kāpēc?" Kādi ir VeA darbības un attīstības virzieni?
2. "Kā?" Kā VeA plāno īstenot stratēģiju un sasniegt izvirzītos mērķus?
3. "Ko?" Kādi ir sasniegtie rezultāti un rīcības plāns sasniegto rezultātu ilgtspējīgai nākotnei?

VeA kvalitātes vadības rokasgrāmatā noteikta VeA darbība visaptverošās kvalitātes vadības jautājumos, kas sekmē VeA proaktīvu rīcību attiecībā uz profesionālo jomu un citām ieinteresētajām pusēm.

VeA kvalitātes vadības rokasgrāmatai ir šāda struktūra:

- VeA kvalitātes vadības sistēmas pieeja un pamatojums; kurā atspoguļots VeA īstenotās kvalitātes vadības sistēmas modeļa apraksts;
- VeA kvalitātes vadības politika un kvalitātes vadības sistēma, kurā ietverts kvalitātes vadības politikas nolūks, Zaļā kursa politikas nolūks un pieeja, kvalitātes vadības politikas pamatprincipi un visaptverošas kvalitātes vadības sistēmas apraksts;
- VeA stratēģijas koncepts, kurā definēta VeA misija, vīzija (nākotnes redzējums), VeA attīstības mērķi un identificētas VeA vērtības ilgtspējīgai attīstībai;
- VeA kvalitātes vadības sistēmas pārvaldības modelis, kurā atspoguļots triju līmeņu sistēmas un tās uzraudzības apraksts;
- VeA risku vadības politika un pārvaldība, kurā ietverts risku vadības politikas nolūks un pārvaldības apraksts.

VeA kvalitātes vadības rokasgrāmata ir izstrādāta, izmantojot vairākas datu vākšanas un analīzes metodes:

- fokusgrupas diskusijas un tiešsaistes tikšanās ar VeA kvalitātes vadības sistēmas darba grupu;
- daļēji strukturētas intervijas ar VeA personāla pārstāvjiem;
- diskusija ar studējošo pārstāvjiem;
- komentāri un atgriezeniskā saite no VeA kvalitātes vadības sistēmas darba grupas un personāla pārstāvjiem;
- dokumentu analīze (starptautiskie un nacionālie nozares dokumenti, normatīvie akti, VeA iekšējās politikas, nolikumi, procesi).

VeA kvalitātes vadības sistēma, kvalitātes vadības sistēmas procesi un ar to saistītā informācija, kā arī saistītie VeA iekšējie normatīvie akti pieejami VeA personālam VeA iekšējā tīkla informācijas satura vadības sistēmā MOODLE vidē.

1. Kvalitātes vadības sistēmas pieeja un pamatojums

VeA kvalitātes vadības sistēma ir balstīta uz starptautiski atzītu EFQM izcilības modeli, kas aptver visas institūcijas darbības un vērtē tās vienotā sistēmā, kas sastāv no vairāku kritēriju novērtēšanas kopuma:

1. “Virziena” – misija, vīzija, kultūras un vadība;
2. “Izpildījuma” – ieinteresētās puses, ilgtspējība, sniegums;
3. “Rezultāta” – ieinteresēto pušu un institūcijas rezultāti.

EFQM modelis ļauj novērtēt esošo stāvokli, identificējot nepilnības un to iespējamās risinājumus, tā dodot iespēju attīstīties un būtiski uzlabot darbību pārmaiņu vadības, darbības snieguma uzlabojumu atbalstam un inovāciju kultūras izveidei ceļā uz ilgtspējīgu rezultātu radīšanu.

EFQM izcilības modeļa *pamatprincipi* un *ieguvumi*:

- *pamatprincipi*:
 - mērķa grupas prioritizēšana;
 - nepieciešamība veidot ieinteresēto pušu vajadzībās orientētu, ilgtermiņa skatījumu;
 - izpratne par cēloņu un sekas mijiedarbību, darbības izpildi un sasniegto galarezultātu,
- *ieguvumi*:
 - strukturēta pieeja, lai noteiktu stiprās un vājās puses, kā arī mērītu procesu rezultātus;
 - personāla izpratne par pamata konceptiem un iesaiste institūcijas darbības attīstībā;
 - jaunrades iedzīvīnāšana ikdienas darbībās;
 - veicina līderību, kā arī rada iespēju pārņemt labās prakses piemērus.

EFQM izcilības modeļa pielietošana VeA darbībā, pielāgojot konkrētiem mērķiem, palīdz pilnveidot darbību gan īstermiņā, gan ilgtermiņā, atbilstoši VeA misijai, vīzijai (nākotnes redzējumam), attīstības virzieniem un vērtībām un ieinteresēto pušu vajadzībām.

EFQM izcilības modeļa pieeja tiek īstenota VeA rīcībā, kas aptver visas VeA darbības jomas, un ir vērsta uz visu ieinteresēto pušu vajadzību nodrošināšanu, veicinot sistēmisku pieeju vadīšanai, tai skaitā procesu īstenošanā, un uz faktiem balstītu lēmumu pieņemšanā, kā arī veicinot visu iesaistīto pušu iesaisti un apņemšanos veicināt nepārtrauktu pilnveidi savas kompetences ietvarā.

2. Kvalitātes vadības sistēma

VeA kvalitātes vadības politika un kvalitātes vadības sistēma tiek īstenota saskaņā ar EFQM izcilības modeli, VeA misiju, vīziju (nākotnes redzējumu), attīstības virzieniem un saskaņā ar VeA vērtībām VeA darbības ilgtspējai.

2.1. Kvalitātes vadības politika un pamatprincipi

Kvalitātes vadības politikas nolūks

VeA kvalitātes vadības politika ir kvalitātes vadības sistēmas sastāvdaļa, kas balstās uz standartiem un vadlīnijām kvalitātes vadības nodrošināšanai, un ir vērsta uz mūsdienīgu, globālajām pārmaiņām pielāgotu, digitāli atvērtu, ikvienam pieejamu vidi, kas nodrošina izcilību izglītībā un pētniecībā starptautiskā līmenī, sekmējot VeA ilgtspējīgu darbību un īstenojot digitālo un zaļo pāreju.

Zaļā kursa politikas nolūks

VeA Zaļā kursa politika ietver holistisku pieeju un sociālu atbildību izvēlēties videi draudzīgus risinājumus, kuru kvalitāte, funkcionalitāte un izmaksas ir līdzvērtīgas vai izdevīgākas, salīdzinot ar tam pašam nolūkam izmantojamiem citiem risinājumiem.

VeA Zaļā kursa politika veicina:

- dabas resursu saglabāšanu;
- piesārņojuma samazināšanu;
- apkārtējās vides apdraudējuma samazināšanu sabiedrības veselībai;
- resursu atkārtotu izmantošanu;
- atkritumu apjoma samazināšanu;
- videi draudzīgu un sociāli atbildīgu organizāciju atbalstīšanu;
- iesaistīto pušu izglītošanu vides un sociālās atbildības jautājumos.

VeA, pieņemot sociāli atbildīgus un videi draudzīgus lēmumus, savā darbībā un attīstībā, pielietojot Eiropas zaļā kursa pieeju.

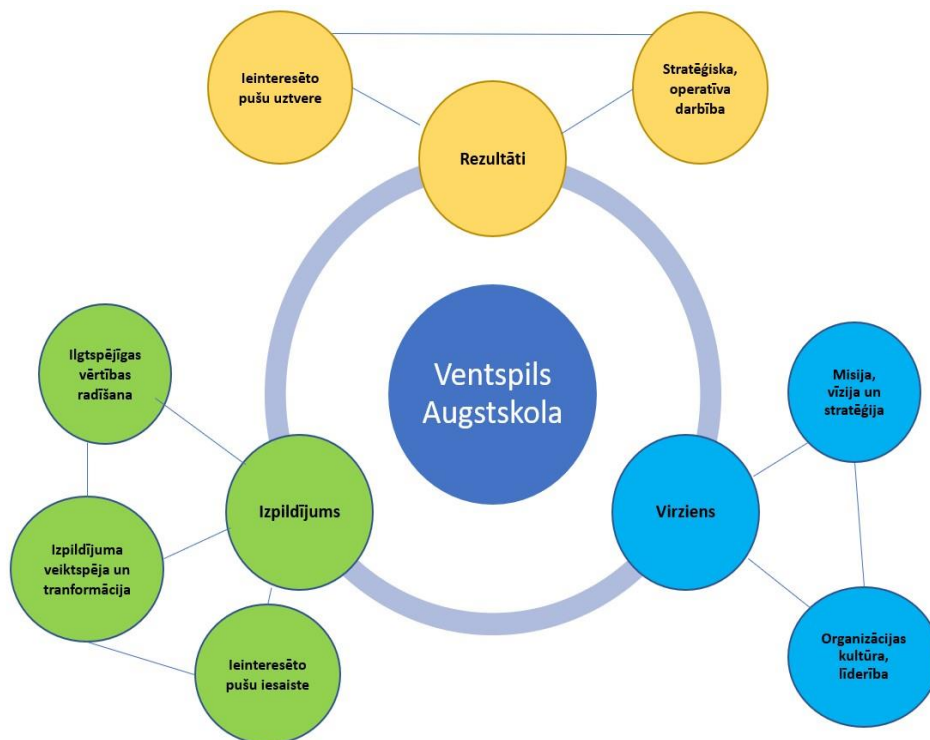
VeA kvalitātes vadības politika ir orientēta uz:

- sadarbību ar ieinteresētajām pusēm;
- stratēģisku pieeju un līderību;
- personāla iesaistīšanos;
- procesu vadību un to pilnveidošanu;
- sistemātiskumu;
- datu pieeju lēmumu pieņemšanā;
- nepārtrauktu pilnveidošanos.

Kvalitātes vadības politikas pamatprincipi

VeA kvalitātes vadības politikas pamatprincipi aptver VeA visas darbības jomas vienotā sistēmā. (skatīt 1. attēlu)

1. attēls. VeA kvalitātes vadības politikas pamatprincipi

2.2. Kvalitātes vadības sistēma

VeA kvalitātes vadības sistēma ir izstrādāta, lai pastāvīgi nodrošinātu VeA vadības, pamatdarbības un atbalsta procesu atbilstību ieinteresēto pušu vajadzībām, normatīvo aktu noteiktajām prasībām, ievērotu standartus un vadlīnijas kvalitātes vadības nodrošināšanai, efektīvi izmantojot VeA pieejamos resursus un pilnveidošanas iespējas atbilstoši EFQM Izcilības modelim.

VeA kvalitātes vadības sistēmas mērķis ir sistematizēt iekšējos procesus, sniedzot atbalstu iesaistītajām pusēm izprast savu lomu VeA darbībā un attīstībā.

VeA kvalitātes vadības sistēma un tās nodrošināšanas procesi ir strukturēti atbilstoši ciklam: plāno – veic – pārbaudi – rīkojies (PVPR).

Attiecīgie posmi ir:

- noteikt uzdevumus un procesus, kas nepieciešami VeA misijas, vīzijas, attīstības virzienu īstenošanai;
- izpildīt uzdevumus saskaņā ar noteiktajiem procesiem;
- uzraudzīt un pārbaudīt sasniegtos rezultātus, salīdzinot sasniegumus ar noteiktajiem uzdevumiem;
- identificēt pilnveidojamās aspektus, nepieciešamības gadījumā mainot rīcības plānu, īstenošanas un pārskatīšanas procesus.

VeA kvalitātes vadības sistēmas regulārs novērtējums atbilstoši EFQM Izcilības modelim ir kvalitatīvas un efektīvas darbības un vadības pamats, kas nodrošina ilgtspējīgu un drošu nākotni.

3. Stratēģijas koncepts

VeA stratēģijas koncepts nosaka VeA rīcības un attīstības plānu VeA kvalitātes vadības sistēmas ietvaros, saskaņā ar VeA stratēģijas un stratēģiskās attīstības virzienu plānošanas dokumentiem.

Misija

Sniegt mūsdienīgu, mainīgajiem darba tirgus nosacījumiem pielāgotu, pētniecībā balstītu, ikvienam pieejamu izglītību un kļūt par izglītības izcilības un inovāciju platformu, kur savus talantus atklāj jaunie speciālisti un zināšanas izplata profesionāļi.

Vīzija (nākotnes redzējums)

Digitāli atvērta un pieejama Eiropas līmeņa augstskola, kas ir starptautiski atpazīstama un sniedz būtisku ieguldījumu tautsaimniecības un zinātnes attīstībā

Vērtības

- Izcilība.
- Koleģialitāte.
- Komanda.
- Elastība.
- Radošums.
- Akadēmiskais godīgums.
- Zinātniskie sasniegumi.

Attīstības mērķi

- Studiju piedāvājuma modernizācija un digitalizācija, lai sagatavotu darba tirgū šodien un nākotnē pieprasītus speciālistus ar 21.gs. aktuālajām prasmēm prioritārajos studiju virzienos.
- Zinātnes izcilība un zināšanu pārnese tautsaimniecībā, kā arī inovāciju kapacitātes, zināšanu un pētniecības sociālo un ekonomisko vērtību paaugstināšana sadarbībā ar ārējiem, t.sk. starptautiskajiem partneriem.
- Mūsdienīga un sabiedrības vajadzībās balstīta mūžizglītības piedāvājuma attīstīšana un mūžizglītības kultūras veicināšana.

VeA stratēģiskās attīstības virzieni, mērķi uzdevumi un rīcības ir noteikti VeA stratēģijā. Par mērķiem, uzdevumiem un rīcībām atbildīgās puses noteiktas rīcības plānā stratēģijas ieviešanai, kuru darbības stratēģijas īstenošanas ietvaros pārrauga VeA stratēģijas vadības darba grupa.

4. Kvalitātes vadības sistēmas pārvaldība

VeA kvalitātes vadības sistēma ir izveidota kā triju līmeņu sistēma, kas balstīta uz EFQM Izcilības modeļa pieeju:

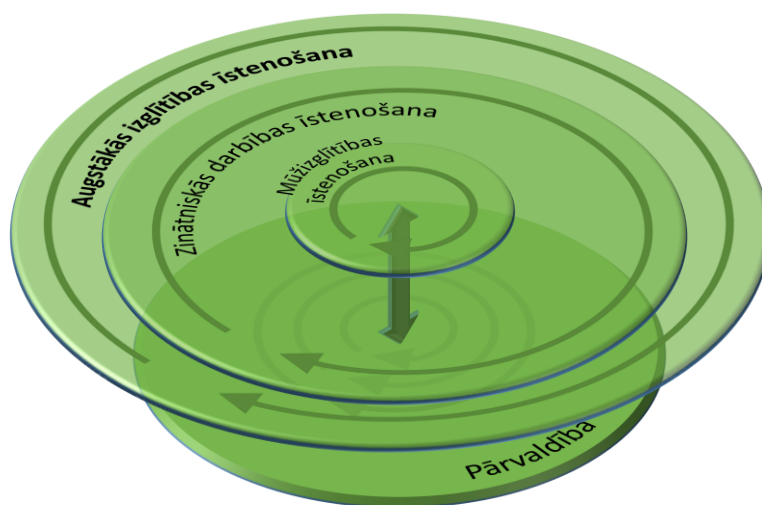
1. VeA VIRZIENS, ko veido:

- VeA Stratēģija, kas ietver: specializācijas virzienus, misiju, vīziju, attīstības virzienus, rīcības plānu un uzdevumus ilgtermiņā, vidējā termiņā un īstermiņā;
- pārvaldības politikas un attīstības plāni, kas ietver konkrētus uzdevumus un atbildīgās puses par uzdevumu izpildi;
- citi VeA iekšējie normatīvie akti, kas paredz uzdevumu izpildi.

2. VeA RĪCĪBA, kas sastāv no:

- Pamatdarbības virzieni:
 - augstākās izglītības īstenošana;
 - zinātniskās darbības īstenošana;
 - mūžizglītības īstenošana. (skatīt 2.attēlu)

2. attēls. VeA pamatdarbības virzieni

- Procesi:

- vadības;
- pamatdarbības nodrošināšanas;
- atbalsta.

Procesus reglamentējošie dokumenti: ārējie normatīvie akti (starptautiska, nacionāla, reģionāla un Ventspils līmeņa politikas plānošanas dokumenti, likumi, Ministru kabineta noteikumi un rīkojumi, kā arī ieteikumi u.c.) un VeA iekšējie normatīvie akti (nolikumi, kārtības, noteikumi, amatu apraksti, rīkojumi, kā arī veidlapas, kas ir saistošas visam personālam u.c.).

VeA kvalitātes vadības sistēmas procesi tiek izstrādāti atbilstoši VeA pamatdarbības virzieniem un stratēģijā noteiktajiem attīstības virzieniem, rīcībām un uzdevumiem, kas atspoguļo caurskatāmu un saprotamu darbības veidu un secību, iesaistītās un atbildīgās puses un tos apstiprina VeA rektors.

3. VeA REZULTĀTU UZRAUDZĪBA, kas paredz, ka:

VeA kvalitātes vadības sistēmas īstenošanas uzraudzību nodrošina šim mērķim izveidota darba grupa.

VeA kvalitātes vadības procesiem noteikti mērijumi, regularitāte un atbildīgās puses. VeA procesu mērijumu metodoloģiju, regularitāti un atbildīgas puses nosaka rektors.

5. Risku vadības politika un pārvaldība

VeA izmanto risku vadībā balstītu pieeju, lai noteiktu faktorus, kas var radīt atkāpes no procesiem un procesu plānotajiem darbības rezultātiem, kā arī preventīvi lieto līdzekļus un metodes, lai mazinātu negatīvo ietekmi un izmantotu radušās iespējas.

Risku vadības procesa īstenošanas ietvaros tiek nodrošināta savlaicīga risku identificēšana un risinājumu noteikšana, veicinot VeA vadības, pamatdarbības, atbalsta un VeA stratēģijas īstenošanu ilgtspējīgai darbībai.

Risku vadības politikas nolūks

VeA risku vadības politika vērsta uz to, lai nodrošinātu pamatotu pārliecību par stratēģisko mērķu sasniegšanu un darbības rādītāju izpildi noteiktajos termiņos un kārtībā.

Risku pārvaldība paredz noteikt riska būtiskumu, pielietot risku vadības procesu, reģistrēt riskus, iekšējās kontroles sistēmas ietvaros pārvaldīt pasākumus reaģēšanai uz risku un reģistrēt realizējušos risku notikumus.

VeA risku pārvaldība tādējādi veicina:

- pārsteigumu un zaudējumu samazināšanu;
- lēmumu uzlabošanu reaģēšanai uz risku;
- resursu efektīvāku izmantošanu;
- kapitāla racionālāku izmantošanu.

Riska vadības process VeA tiek novērtēts, saskaņā ar VeA rektora apstiprinātu kārtību, un VeA riska vadības procesu uzrauga šim mērķim speciāli izveidota darba grupa.